KAP. VI
IL-MEHTIEĠ GĦAĊ-ĊELEBRAZZJONI TAL-QUDDIESA

I. IL-ĦOBŻ U L-INBID GĦALL-EWKARISTIJA

281. Fuq l-eżempju ta' Kristu ,il-Knisja dejjem inqdiet bil-ħobż u l-inbid bl-ilma għaċ-ċelebrazzjoni ta' l-Ikla tal-Mulej.

282. Il-ħobż għaċ-ċelebrazzjoni ewkaristika jkun magħmun mill-qamħ, skond it-tradizzjoni tal-Knisja kollha, u jkun bla ħmira skond it-tradizzjoni tal-Knisja latina.

283. Is-sinjal tal-mejda ewkaristika minnu nnifsu jitlob li, fiċ-ċelebrazzjoni tal-Quddiesa, il-ħobż li jintuża jrid jidher li hu tassew ħaġa qiegħda biex tittiekel. Għalkemm il-ħobż ewkaristiku hu bla ħmira u ta' forma tradizzjonali, jaqbel jekk ikun magħmul b'mod li s-saċerdot, fil-Quddiesa mal-poplu, ikun jista' tassew jaqsam l-ostja f'biċċiet u jqassam minnhom għallinqas lil xi wħud mill-fidili. Dan ma jfissirx li ma jintużawx ostji żgħar meta jkun hemm numru mhux ħażin ta' fidili għat-tqarbin jew għal raġunijiet pastorali oħra. Imma l-qsim tal-ħobż, kif semplicement kienet tissejjaħ l-Ewkaristija fi żmien l-Appostli, juri aktar ċar il-qawwa u l-importanza tas-sinjal tal-għaqda ta' kulħadd fil-ħobża waħda u ta' l-imħabba ta' xulxin bħala aħwa li jaqsmu din il-ħobża waħda bejniethom.

284. L-inbid tal-Quddiesa jkun magħsur mill-għeneb tad-dielja (ara Lq 22, 18), naturali u pur, jiġifieri, mhux imħallat ma' ħwejjeġ oħra barranija.

285. Il-ħobż u l-inbid għall-Ewkaristija jinżammu b'attenzjoni kbira fl-istat tajjeb tagħhom, biex l-inbid ma jiqrasx u l-ħobż ma jitranġatx u ma jibbiesx li ma jistax jinqasam.

286. Jekk is-saċerdot wara l-konsagrazzjoni, jew xħin jitqarben, jinduna li fil-kalċi jkun hemm ilma u mhux inbid, dan l-ilma jixħtu f'tazza, u fil-kalċi jitfa' l-inbid bl-ilma u jikkonsagrah billi jgħid dik il-parti tar-rakkont li għandha x'taqsam mal-konsagrazzjoni tal-kalċi, mingħajr obbligu li jerġa' jikkonsagra l-ħobż.

II. IT-TAGĦMIR ĠENERALI GĦALL-QUDDIESA

287. Bħalma l-Knisja tilqa' l-ġenju artistiku ta' kull pajjiż għall-bini tal-knejjes, hekk ukoll taċċettah għat-tagħmir imqaddes kollu, u tilqa' dawk il-forom li jaqblu mal-ġenju u t-tradizzjonijiet ta' kull poplu, sakemm ikunu xierqa għall-użu li għalih kull tagħmir hu maħsub.[85]

F'dan ukoll, wieħed ifittex bil-ħerqa dik is-sempliċità sabiħa li titlaqqa' tassew tajjeb ma' l-arti vera.

288. It-tagħmir imqaddes ikun ta' materjal tradizzjonali; iżda għalih jista' wkoll jintgħażel dak li llum kulħadd jistmah bħala materjal mill-aħjar, li jibqa' sħiħ fit-tul, u adattat tajjeb għal-liturġija. F'din il-kwistjoni tiddeċiedi l-Konferenza Episkopali f'kull post.

III. IL-VAŻI SAGRI

289. Fost il-ħwejjeġ meħtieġa għall-Quddiesa, jistħoqqilhom ġieħ speċjali l-vażi sagri, fosthom il-kalċi u l-patena użati fl-offerta u fil-konsagrazzjoni tal-ħobż u ta' l-inbid u fit-tqarbin.

290. Il-vażi sagri jkunu ta' materjal sod u lokalment stmat ħafna min-nies. F'dan ukoll tiddeċiedi l-Konferenza Episkopali. Imma jintgħażel materjal li mhux malajr jinkiser jew jitħassar.

291. Kull ma hu magħmul biex jilqa' fih id-Demm tal-Mulej, bħalma hu l-kalċi, ikollu t-tazza tiegħu ta' materjal li ma jixrobx; imma s-sieq tista' tkun ta' materjal ieħor, sod u xieraq.

292. Il-vażi sagri magħmula biex jilqgħu l-ostji fihom, bħall-patena, il-pissidi, it-teka, l-ostensorju, u ħwejjeġ oħra bħal dawn, jistgħu jkunu ta' materjal ieħor stmat ħafna lokalment, bħall-avorju jew injam samm, adattat tajjeb għall-użu liturġiku.

293. Għall-konsagrazzjoni ta' l-ostji tista' tintuża patena waħda kemmxejn ikbar mis-soltu, u fuqha jitqiegħdu l-ostji għaċ-ċelebrant, għall-ministri u għall-fidili.

294. Il-vażi sagri tal-metall fil-biċċa l-kbira jkunu maħsula bid-deheb minn ġewwa, jekk huma ta' materjal li jsaddad; jekk hu metall ma jissaddadx, jew aqwa mid-deheb, ma hemmx għalfejn jinħaslu bid-deheb.

294. Dwar il-għamla tal-vażi sagri, din tiġi mill-imgħallem tas-sengħa, li jagħtihom dik l-aħjar sura li biha jkunu mdorrijin in-nies tal-post, sakemm kull biċċa tagħmir tinħadem b'mod li tkun adatta għall-użu liturġiku tagħha.

296. Il-barka jew konsagrazzjoni tal-vażi sagri ssir skond ir-riti preskritti fil-kotba liturġiċi.

IV. L-ILBIES IMQADDES

297. Fil-Knisja, li hi l-Ġisem ta' Kristu, mhux il-membri kollha għandhom l-istess uffiċċju. Dan it-tqassim ta' servizzi liturġiċi jidher minn barra wkoll permezz ta' l-ilbies imqaddes maħsub għal kull servizz, u li għalhekk għandu jkun is-sinjal ta' l-uffiċċju proprju ta' kull ministru. Iżda jinħtieġ ukoll li dan l-istess ilbies ikompli jsebbaħ l-azzjoni mqaddsa.

298. Il-libsa komuni għall-ministri kollha ta' kull grad hija l-alba, li l-ministru jiġborha miegħu b'ċinglu mħażżem ma' qaddu, sakemm ma tkunx meħjuta biżżejjed dejqa li tinżillu sewwa ma' persuntu. Jekk mill-għonq ma tkunx tostor għal kollox il-libsa komuni, il-ministru jilbes amittu qabilha. Minflok l-alba tista' tintlibes spellizza, iżda mhux mal-pjaneta jew id-dalmatika, anqas meta l-istola tintlibes minflok il-pjaneta jew id-dalmatika.

299. Fil-Quddiesa, u f'funuzjonijiet oħra mqaddsa marbuta direttament mal-Quddiesa, il-libsa proprja tas-saċerdot ċelebrant hija l-pjaneta ,sakemm ma jingħadx xort'oħra; il-pjaneta tintlibes fuq l-alba u l-istola.

300. Il-libsa proprja tad-djaknu hija d-dalmatika fuq l-alba u l-istola.[65]

302. Is-saċerdot jilbes l-istola madwar għonqu u mdendla quddiem sidru; id-djaknu jilbisha minn spalltu tax-xellug imdendla minn wara u minn quddiem għal ġenbu tal-lemin, fejn jehmiżha.

303. Fil-proċessjonijiet u funzjonijiet oħra mqaddsa s-saċerdot jilbes pivjal, jew kappa, skond ir-rubriki f'kull rit.

304. Jekk il-bżonnijiet u d-drawwiet lokali jitolbu xi adattamenti partikulari fis-sura u t-tifsila ta' l-ilbies imqaddes, il-Konferenza Episkopali tiddetermina x'hemm bżonn li jsir u tissottometti kollox għad-deċiżjoni tas-S. Sede.[86]

305. Minbarra l-materjal tradizzjonali, għall-ilbies imqaddes jista' jintuża drapp ieħor naturali karatteristiku tal-post, jew ukoll drapp artifiċjali sakemm ma jnaqqas xejn mid-dinjità ta' l-azzjoni mqaddsa u ta' min jilbsu. Fuq dan tiddeċiedi l-Konferenza Episkopali.[87]

306. Jixraq li s-sbuħija u l-ġmiel ta' l-ilbiesi mqaddsa ma nfittxuhomx fil-ħafna ornamenti żejda, iżda fil-kwalità ta' drapp u t-tifsila tagħhom. Jekk imbagħad jiżżejnu b'xi disinji jew xbihat jew simboli, dawn għandhom ikunu sinjali ta' użu sagru, u jitwarrab dak kollu li ma jixraqx lill-qdusija tal-liturġija.

307. L-ilwien użati fl-ilbies liturġiku qegħdin bħala għajnuna oħra esterna biex il-fidili jifhmu aħjar il-kwalità proprja tal-misteri tal-fidi iċċelebrati u s-sens tal-mixja tal-ħajja nisranija matul is-sena liturġika.

308. Fl-użu liturġiku ta' l-ilwien tinżamm id-drawwa tradizzjonali, jiġifieri:

a) Il-lewn abjad jintuża fl-Uffiċċju u l-Quddies ta' żmien il-Għid u żmien il-Milied; fil-festi u t-tifkiriet tal-Mulej, minbarra dawk tal-Passjoni; fil-festi u t-tifkiriet tal-Madonna, ta' l-Anġli, tal-Qaddisin mhux martri, fil-festa tal-Qaddisin Kollha (1 Nov.), il-Kattedra ta' S. Pietru (22 Frar), il-Konversjoni ta' l-Appostlu Missierna S. Pawl (25 Jan.) u fil-festa ta' S. Pawl, Patrun ta' Malta (10 Frar).

b) Il-lewn aħmar jintuża f'Ħadd il-Passjoni, nhar il-Ġimgħa tal-Ġimgħa l-Kbira, f'Għid il-Ħamsin, fiċ-ċelebrazzjonijiet tal-Passjoni tal-Mulej u f'dawk tal-Qaddisin Martri, u fil-festi u t-tifkiriet tal-martirju ta' l-Appostli u ta' l-Evanġelisti.

ċ) Il-lewn aħdar jintuża fl-Uffiċċju u l-Quddies taż-żmien "matul is-sena".

d) Il-lewn vjola jintuża fi żmien l-Avvent u r-Randan, u jista' jintuża wkoll fl-Uffiċċju u l-Quddies tal-mejtin.

e) Il-lewn iswed jista' jintuża wkoll fil-Quddies tal-mejtin.

f) Il-lewn roża jista' jintuża fit-3 Ħadd ta' l-Avvent u fir-4 Ħadd tar-Randan.

Iżda l-Konferenzi Episkopali jistgħu jiddeterminaw u jipproponu lis-S. Sede dawk l-adattamenti li jaqblu mal-ħtiġijiet u l-karattru tal-popli.

309. Fi ġranet iżjed solenni jistgħu jintużaw il-paramenti sbieħ okkażjonali, anki jekk ma jkunux tal-lewn tal-ġurnata.

310. Fil-Quddies votiv jintuża l-lewn proprju tal-Quddiesa li tkun se titqaddes, jew il-lewn tal-ġurnata jew taż-żmien li jkun; l-istess ukoll fil-Quddies "ad diversa".

V. ĦWEJJEĠ OĦRA GĦALL-UŻU TAL-KNISJA

311. Minbarra l-vażi sagri u l-ilbiesi mqaddsa li għalihom hemm stabbilit li għandhom ikunu ta' xi materjal partikulari, kull tagħmir ieħor għall-użu fil-liturġija jew fil-knisja jrid ikun xieraq u tajjeb għall-iskop li għalih se jkun użat.

312. Wieħed ifittex bil-ħerqa li jkunu osservati tajjeb l-eżiġenzi artistiċi, saħansitra fil-ħwejjeġ ta' importanza iżgħar, u li f'kollox tidher dejjem is-sbuħija tas-sempliċità flimkien ma' l-indafa.